

АРМЫСЫҢ, ӘЗ-НАУРЫЗ!

ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫҢ БІРДЕН-БІР ЖОЛ – ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

университет студенттерінің үні

№ 05 (499) 22 наурыз 2021 жыл

Ұлыстың Ұлы күні-Наурыз мерекесі құтты болсын!

БҮГІНГІ НӨМІРДЕ

СТУДЕНТТЕРІМІЗ ЖЕТИСТІКKE ЖЕТІП ЖАТСА, БІЗ ҮШІН ОДАН АРТЫҚ БАҚЫТ ЖОҚ

Қазіргі жастарымыздың бойына ұлттық құндылықтарды сіңіре білуіміз керек. Өзіміздің ұлттық әдет-ғұрыптарымыз бен салт-дәстүрімізді жастардың бойына сіңіре білуіміз керек. Батысқа еліктей бермей, қазақи құндылықтарымызды сақтасақ, болашақта білімді, саналы ұрпақты көре аламыз деген ойдамын.

2 БЕТTE

ҰЛЫСТЫҢ ҰЛЫ КҮНІН ҚЫТАЙ ҚАЗАҚТАРЫ ҚАЛАЙ Тойлайды?

Мереке келуден бұрын үлкен дайындыққа кіріседі. Бұрынғыдай бұлақтың көзін ашып «бұлақ майлы болсын, қоныс жайлы болсын» деп, бастаудың көзіне май тамыз-баса да, наурыз мерекесін рухани мәдениетті дамытудың ұлттық рухты серпіндірудің тамаша сәтіне айналдырады.

5 БЕТTE

ҰЛЫС ОҢ БОЛСЫН! АҚ МОЛ БОЛСЫН!

Наурыз шығыс елдері үшін — бірліктің, татулық-еңбектің, көктемнің, ізгіліктің, бақыттың мерекесі ретінде тойланған. Сондықтан да болар, бұл күні шаттанбайтын, қуанбайтын, мейірленбейтін адам болмаған. Наурызда жақсы тілек тілеу, құттықтау, кешірім жасау, табысу сияқты адамгершілік қасиеттер көрініс тауып, кейінгі ұрпақтар жақсы өнегеден үлгі алған.

Наурыздың айрықша тәлім-тәрбиелік, үлгі-өнегелік, сән-салтанаттың, мәрт-жомарттық, қадір-қасиеттілік нышан белгілері тән таным-ұғымдарының үлгі-түрлері өте көп.

8 БЕТTE

Құрметті университет ұжымы, ҚЫМБАТТЫ СТУДЕНТТЕР!

Сіздерді, Ұлыстың ұлы күні Наурыз мейрамымен құттықтаймын. Халқымыз үшін Наурыз – жылдың басы. Елімізде Наурыз мерекесі достық, еңбек, бейбітшіліктің нышаны.

Тарихи тамыры тереңге бойлаған өз-Наурыз дана халқымызда қай кезде де еңсесі биік елдіктің іргесі сөгілмес бірліктің, ырыс пен ынтымақтың мерекесі болып келген. Қазақстан халқы үшін Наурыз мейрамы – көктем мен жаңаруды айшықтайтын мерейі тасыған ұлы мереке. Наурыз – көктемгі жаңарудың, ақ пейіл мен татулықтың мерекесі. Ол – өткенді саралап, болашағымызды болжайтын ерекше кезең.

Ақ ниетпен өткенге салауат айтып, ақ тілекпен жаңа Наурызды қарсы алайық! Отанымызға – береке, халқымызға – игілік, мемлекетімізге – молшылық, ал әр шаңыраққа бақыт пен шаттық тілейміз.

Еліміздің тәуелсіздігімен құрдас оқу ордамызға биыл 30 жыл толып отыр. Университетіміз жылдан-жылға әлемдік білім беру кеңістігіндегі өз мәртебесін айқындауда. Шығыс халықтарына ортақ осынау айтулы мерекеді алдымен бірлігіміз нығая берсін деп тілеймін!

Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мерекесі баршамызға құтты болсын, бақыт әкелсін!

Жанар ТЕМІРБЕКОВА,
университет ректоры

УНИВЕРСИТЕТКЕ ЖАҢА РЕКТОР ТАҒАЙЫНДАЛДЫ

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің ректоры қызметіне Темірбекова Жанар Амангелдіқызы тағайындалды. Жанар Амангелдіқызын университет ұжымына Қазақстан Республикасының Білім және ғылым вице-министрі Каримова Шолпан Таңатқызы таныстырды.

Аталған жиынға Түркістан облысы әкімінің білім саласына жауапты орынбасары Қалқаманов Сәкен Амангелдіұлы, университетіміздің 1-ші вице-президенті (ректор өкілі) Женгиз Томар мен университеттің сенат мүшелері қатысты.

Университет ректоры Жанар Амангелдіқызы өз сөзін ұлы баба Ахмет Ясауидің хикметінен бастай отырып, өзіне жүктелген жаңа қызметтің жауапкершілігін терең сезінетінін жеткізді.

Ендігі жерде Елбасымыздың бастамасымен ашылған Халықаралық университеттің ең негізгі міндеті — қазақ елі мен бүкіл түркі әлеміне қызмет ететін білімді, салауатты, отансүйгіш,

әрі жаңа ғасыр талаптарына сай мамандарды даярлау екендігіне тоқталды. Сонымен қатар, бабамыздың атымен аталатын білім ордасының қызметкері ретінде қазақ ұлтының рухын жаңғыртуды, Қазақстан деп аталатын Отанымызды дамытуды және университет атын асқақтатуды «негізгі міндетім» деп санайтындығын жеткізді. «Мәдениет пен өркениеттің негізі болып табылатын бұл университет тәуелсіз елдің мәңгі болашағын қазірден бастап қалыптастырушы білім ошағы. Қоғамға үлгі болатын қасиетті мекен. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы «Халық үніне құлақ асатын үкімет» тұжырымдамасын қабылдаған еді. Мен де өз кезегімде осы тұжырымдамадан шабыт алып, «Халық үніне құлақ асатын университет» концепциясын бірге қалыптастыруды ұсынатын боламын», - деп ойын түйіндеді.

Темірбекова Жанар Амангелдіқызы Түркияның алдыңғы қатарлы Хаджеттепе университетінің Инженерлік факультетін бітіріп, аталмыш оқу орнының «менеджмент» мамандығы бойынша магистратура бағдарламасында білім алған.

Өл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің аспирантурасында оқып, сол жерде кандидаттық диссертациясын қорғаған. Экономика ғылымдарының кандидаты.

Жанар Амангелдіқызы Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің Анкара қаласындағы Өкілетті Кеңес басқармасында, ТҮРКСОЙ сынды халықаралық ұйымдарда еңбек еткен.

Алматы қаласындағы КИМЭП, ҚБТУ және СДУ сынды бірнеше маңызды оқу орындарында студенттерге сабақ берумен қатар, Еуразия технологиялық университетінің ректоры, Алматы Менеджмент университеті президентінің кеңесшісі қызметін атқарған.

– Н.Назарбаев қорының Ғылым және техника саласындағы сыйлықтың лауреаты (2012 ж);

– БҒМ «ЖОО-ның үздік оқытушысы» грантының иегері (2013 ж);

– Халықаралық ғылыми журналдарда жарық көрген ғылыми мақалалардың, жалпы 40-тан астам ғылыми еңбектер мен бірнеше монографияның авторы.

H indeksi: 5; i10:2, Сілтемелер индексі : 235;

– The International Journal of Entrepreneurship and Innovation; African Journal of Business and Management; Gaziantep University Journal of Social Sciences халықаралық академиялық журналдарында рефері;

– Нұрсұлтан Назарбаев Қоры Ғылым кеңесінің мүшесі;

– АҚШ-тағы Халықаралық Көшбасшылық Ұйымының мүшесі;

– Халықаралық аналитикалық орталық Тиллотомы қорының құрметті мүшесі (Science and Education Policy Group).

Қазақ тілі – ана тілі.

Сонымен қатар, орыс, түрік, ағылшын тілдерін еркін меңгерген.

УНИВЕРСИТЕТІМІЗГЕ - 30 ЖЫЛ!

Забираш ӘШІМХАНҚЫЗЫ:

«СТУДЕНТТЕРІМІЗ ЖЕТІСТІККЕ ЖЕТІП ЖАТСА, БІЗ ҮШІН ОДАН АРТЫҚ БАҚЫТ ЖОҚ»

Биылғы жылы оқу ордамыздың бой көтергеніне 30 жыл толып отыр. Университет ашылған сәттен бастап, күні бүгінге дейін қызмет атқарып, білімгер тәрбиелеу ісіне өз үлесін қосып жүрген ұстаздарымыздың бірі, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор Забираш Әділбековамен сұхбаттасудың сәті түскен еді. Назарларыңызға ұсынамыз!

– Биылғы жылы университетіміздің ашылғанына 30 жыл толып отыр. Оқу ордамыз ашылған күннен бастап жұмыс жасап келесіз. Естеліктермен бөліссеніз?

– 1992 жылы университетке тарих кафедрасына аға лаборант болып жұмысқа қабылдандым. Кейіннен оқытушы, аға оқытушы, қауымдастырылған профессор дәрежесіне жеттім. 30 жылға жуық осы оқу ордамында қызмет атқарып келемін. Қаншама шәкірттерге білім бердім. Университетіміз әлемге танылып келеді.

Алғашқы жылдары жақсы жетістіктермен бірге қиындықтар да болды. Өйткені Түркістанда шағын қалада университет ашылған кезеңде бізде оқу корпусы жетіспеді. Жылу болмады, жарық та жиі сөнетін. Осындай қиындықтарға қарамай, келген ғалымдар аянбай еңбек етіп, университеттің дамуы-

на өз үлестерін қосты. Университеттің тұңғыш ректоры М. Жұрыновтың орны ерекше. Алғашқы жылдары жан-жақтан белді ғалымдар шақырылған еді. Тарих мамандығы студенттеріне тарих ғылымдарының докторы, профессор Уахит Хамзаұлы Шәлекенов лекциялар оқыды. Оқу ордамыздың аяқтан тік тұруы жолында қаншама ғалымдарымыз жұмыстар атқарды.

– Биыл 1986 жылғы Желтоқсан көтерілісінің 35 жылдығы Тәуелсіздіктің 30 жылдығымен тұспа-тұс келіп отыр. Желтоқсан оқиғасына куәгер ретінде өткенге шолу жасасаңыз? Жалпы желтоқсан оқиғасына қандай баға берер едіңіз?

– 1986 жылы Желтоқсан оқиғасы кезінде мен Әл-Фараби атындағы қазақ ұлттық университетінің тарих факультетінің 3-курс студенті едім. Өзімізбен қатар оқып жүрген қаншама студенттер алаңға барғаны үшін жауапқа тартылып, қудаланып, оқудан да шығарылды. Желтоқсан оқиғасын өз көзіммен көрген куәгер ретінде айтарым, кейіннен оқудан шығып қалған бірқатар студенттер қайтадан білімдерін жалғастырып, дипломдарын алды. Сол кездегі замандастарым бойында патриоттық сезімі алаулаған жастар еді. Олардың бойында Отанға, елге, туған жерге деген сүйіспеншілігі жоғары деңгейде болғандығын айта аламын. Желтоқсан оқиғасына биыл 35 жыл толып отыр. Желтоқсан оқиғасы әлі де көп зерттеуді қажет етеді. Білімгерлерге тапсырма беру арқылы осы тақырыпты әлі де аша түсуге тиіспіз. Желтоқсанға тарихи тұрғыдан баға берілу керек.

– Тарихты білмей түбінді білмейсің, тегінді танымайсың деген сөз бар. Біз сізді тарих саласында өзіндік орны бар ғалым ретінде танимыз. Еліміздің ғылым саласының бүгінгі беталысы жөнінде не айтар едіңіз?

– Біздің университетіміз ел тәуелсіздігімен төл құрдас республикадағы ең ірі оқу ордасының бірі. Университет туралы айтқанда айта кететін бір жайт бар. Қазақ Ұлттық университетінде студент болған кезімде дәріс берген ұстаздарым жылы орындарын тастап, Түркістанға келді. Осы университетке келіп, жұмыстарын жалғастырды. Студенттерді білім нәрімен сусындатуға үлес қосқан ғалымдар т.ғ.д. профессор Мадияр Елеуов, т.ғ.д. профессор Сейден Жолдасбаев сынды ғалымдармен бірге бір факультетте жұмыс жасағанымды мақтанышпен

айта аламын. Осы кісілердің қажырлы еңбегінің арқасында Түркістан қаласы маңында көптеген зерттеулер жүргізілді. Қазіргі кезде тарих ғылымы саласы көптеген жетістікке жетуде. Президентіміз Қ.Тоқаев еліміздің тарихын шынайы тұрғыда оқыту үшін тарихшылардың алдына жаңа міндеттер қойды. Тұңғыш Президентіміз Н.Назарбаевтың бастама-сымен «Болашақ» бағдарламасы бойынша 13000-нан астам жастар білім алып келген болса, солар Қазақстанның болашағы үшін аянбай қызмет атқара алады деген сенімдемін.

– Білікті маман, ардақты ұстаз ретінде қазақ қыздарының бойынан қандай қасиеттерді көргіңіз келеді?

– «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында жүргізіліп жатқан жұмыстар өте көп. Қазіргі жастарымыздың бойына ұлттық құндылықтарды сіңіре білуіміз керек. Өзіміздің ұлттық әдет-ғұрыптарымыз бен салт-дәстүрімізді жастар біліп, сақтап, ұрпақтан-ұрпаққа жалғастыруы керек. Батысқа еліктей бермей, қазақи құндылықтарымызды сақтасақ, болашақта білімді, саналы, тәрбиелі ұрпақты көре аламыз деген ойдымын.

– Мақтан тұтатын шәкірттеріңіз бар ма? Кімдерді айтар едіңіз?

– 30 жылға жуық мерзімде қаншама түлектер бітіріп шықты, олар еліміз үшін еңбек етіп келеді. Тіптен осы университеттің өзінде ғылым жолында жетістікке жеткен қаншама түлектермен ұстаздық қызметте қатар келе жатырмыз.

Тарих кафедрасына қарасты Қазақстан тарихы пәні барлық факультеттерде оқытылатыны белгілі. Ауыз толтырып айтарлық шәкірттер көп. Солардың ішінде айтыстың ақтаңгері Бекарыс Шойбеков, философия ғылымдарының докторы Досай Кенжетай сияқты шәкірттерімізді ерекше атап өткім келеді. Осындай шәкірттерімізді мақтан тұтамыз. «Ұстаздан шәкірт озар» дегендей білім берген студенттеріміз жетістікке жетіп жатса, біз үшін одан артық бақыт жоқ.

– Сіздің кезіңіздегі студенттер мен қазіргі студенттерді салыстыра аласыз ба?

– Қазір егемендік алып, тәуелсіздікке қол жеткізгенімізге 30 жыл толды. Біз оқыған кезде КСРО-ның құрамындағы ел болдық. Студент кезіміз Желтоқсан көтерілісіне тұспа-тұс келді. Білімге құштар болдық. Курс жұмыстарын, дипломдық зерттеу жұмыстарын жазар кезде Пушкин кітапханасына кіру үшін кезекке тұратынымыз есіме түседі. Ол кездің студенттерінде ұялы телефон болған жоқ. Қазір ақпараттың дамуы заманы. Оқулықтардың электронды нұсқасын тез табуға болады. Патриоттық сезімі алаулаған, еліміз деп ту ұстайтын жастарымыз қазір де баршылық. Ұлтын сүйген ұлы даланың ұрпақтарына деген сенімім мол.

– Пандемияның кесірінен оқу жүйесі онлайн форматқа көшкеніне де бір жылдан асып барады. Осы жүйе сіздерге қалай әсер етуде?

– Әлемде болып жатқан Ковид-19 пандемиясы бізді де айналып өткен жоқ. Жоғары оқу орындарындағы сабақтар онлайн жүйеге көшті. Оның пайдалы жағы да бар. Алайда қиындық тудыратын тұстары да жетерлік. Апта сайын 90-100 студенттің тапсырмасын тексеру, бағалау, енгізу т.б. Бір күнде 4-5 дәрістер болатындықтан монитордың алдында ұзақ отыру студенттерге де, бізге де қиындықтар тудырды. Біздің университетте онлайн дәрістерді өткізуге байланысты семинар-тренингтер өткізілді. Түсіндірме жұмыстары жасалды. Біз онлайн жүйенің тиімді жақтарын меңгеріп алдық.

– Мереке қарсаңында университет ұжымына, газетіміздің оқырмандарына айтар тілегіңіз?

Ел Тәуелсіздігінің, университетіміздің 30 жылдық мерейтойлары құтты болсын! Еліміз аман-жұртымыз тыныш болсын! Мақтан ететін шәкірттеріміз көп болсын! Наурыз мейрамы құтты болсын!

– Уақыт бөліп, сұхбат бергеніңізге рахмет!

Сұхбаттасқан: Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

АҚПАРАТТАР АҒЫНЫ

Университетімізде «Тәуелсіздік тарландары атты» дөңгелек үстел өтті. Шараны «Рухани жаңғыру» ғылыми-тәжірибелік орталығы мен «Журналистика» кафедрасы ұйымдастырды. Жиынға Түркістан облысының БАҚ өкілдері, университет басшылығы, журналист-ғалымдар, студенттер қатысты. Университет ректоры Ж.Темірбекова кіріспе сөз сөйлеп, болашақ журналистерге сәттілік тіледі. Жас тілшілерді шығармашылық ізденістерін шыңдауға жігерлендіріп, болашақта Қазақстан журналистикасының дамуына серпін беретініне сенім білдірді. Журналистер одағы Түркістан облысы филиалының төрағасы Ғалымжан Елшібай журналист Б.Құранбек атындағы бір реттік шәкіртің журналистика мамандығының үздік студенттері Гүлжан Ниязова, Сандуғаш Бектұрова, Бекзат Елмырзаға тапсырды.

***

2020 жылдың қорытындысы бойынша Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің оқытушылары Қазақстан Республикасы ЖОО-ның Үздік оқытушыларының қатарына енді.

Білім және ғылым министрлігінде өткен салтанатты шарада 150 үздік оқытушылардың ішінен алғашқы 20 үздік оқытушыны ҚР Білім және ғылым министрі Асхат Қанатұлы арнайы марапаттады. Оның ішінде оқу ордамыздың Жаратылыстану факультеті, Биология кафедрасының оқытушысы техн.ғ.к, доцент Аймбетова Индира бар.

Айта кетейік аталған байқауда университетіміздің 4 бірдей оқытушысы жоғары нәтижеге қол жеткізіп, Қазақстан Республикасы ЖОО-ның Үздік оқытушысы атанды. Олар Филология факультеті, Қазақ филологиясы кафедрасының оқытушысы, PhD Ергөбекова Жанат, Филология факультеті, Әлем тілдері кафедрасының оқытушысы п.ғ.д., профессор Еркибаева Гүлфайруз, Жаратылыстану факультеті, Математика кафедрасының оқытушысы PhD, қауымдастырылған пр.м.а. Раманкулов Шерзод.

***

Оқу ордамызда Қазақ радиосының 100 жылдығына орай «Рухани жаңғыру» ғылыми-тәжірибелік орталығы мен Журналистика кафедрасының ұйымдастыруымен «ҚАЗАҚ РАДИОСЫ - ҒАСЫР ЖАРШЫСЫ» атты дөңгелек үстел өтті.

Шараға ХҚТУ ректоры Жанар Амангелдіқызы, «Қазақ радиолары» ЖШС-нің ресми өкілі Бақыт Жағыпарұлы, Қазақ радиосының Түркістан облысы және Шымкент қаласы бойынша меншікті тілшісі Ерсултан Әмірбек, радиожурналист, ақын, ХҚТУ докторанты – Серік Сейітман, Ермахан Шайхы, Жандос Жұмабек сынды елімізге танымал журналистер қатысты.

Шара аясында Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, «ҚАЗАҚ РАДИОЛАРЫ» ЖШС-нің ресми өкілі Бақыт Жағыпарұлымен екі жақты әріптестікті дамыту мақсатында меморандум түзілді. Сондай-ақ, оқу ордамыздың студенттері үшін «Қазақ радиолары» дәріс кабинетінің лентасын қию рәсімі өтті. Жиын соңында радио саласының майталмандары студенттерге шеберлік сағатын өткізді.

***

Университетімізге QS компаниясының аймақтық директоры Сергей Христовлюбов келді. Алдымен Сергей Владимировичті оқу орда ректоры Жанар Амангелдіқызы қабылдап, білім ордасының даму бағыттарын баяндады. Сонымен қатар университетіміздің 1-вице президенті, (ректор өкілі) Женгиз Томар білім ордасының әлемдік QS рейтингіне енуі, Ұлттық институционалдық рейтингте университеттің деңгейін одан әрі жоғарылату бойынша алдағы уақытта бірлесіп жасалатын жұмыстар бағытын сөз етті.

Сонымен қатар кездесу оқу орда басшылары, декандар және оқытушылармен жалғасты. Жиын барысында академиялық инновация және жоғары білімнен кейінгі білім беру ісі жөніндегі вице-президент Шолпан Алтынбекқызы университет трансформациясындағы тұрақтану бағдарламасы мен даму стратегиясын таныстырды.

Студенттер беті

АУДИТОРИЯ

Ғаппас Сүйінбаев:

«МӘСКЕУЛІКТЕРДІ ҚАЗАҚТЫҢ МӘДЕНИЕТІМЕН ТАНЫСТЫРДЫҚ»

Жас әрі білікті мемлекет қызметкері - Сүйінбаев Ғаппас Маратұлының өмір, білім жолындағы қызықтары жайында сұхбатты назарларыңызға ұсынамыз.

- Сіз Ақтөбе қаласындағы Жайсан деген ауылда туып өстіңіз. Ал 2016 жылдан бері Нұр-Сұлтан қаласында тұрып жатырсыз. Елордаға қандай себеппен көштіңіз? Туып-өскен ауылыңызға жиі барып тұрасыз ба? Ауылға барған кезіңізде қандай сезімде боласыз?

- Менің Нұр-Сұлтан қаласына (сол уақытта атауы Астана болған еді) көшкен себепім, көптеген жастар сияқты жұмыс іздеп және өзімді табу болды. Өкінішке орай туып-өскен жеріме жиі баруға мүмкіндік болмайды. Бірақ жылына бір-екі аптаға баруды міндет қойып жүремін. Себебі ата-анамды және туысқандарымды сағынамын. Туған жерге барған кезде әрине өзіңді басқаша сезінесің. Бойыңа күш-қуат алғандай керемет сезімде боласың.

- Өзіңіздің білім алған жолдарыңыз туралы айтып берсеңіз. Қай оқу орынында білім алдыңыз? Қандай мамандықта оқыдыңыз?

- Мен 2004 жылы Ақтөбе қаласының кооперативтік колледжіне «Компьютерлік технологиялар мен автоматтандырылған жүйелерге арналған бағдарламалық қамтамасыздандыру» («Программное обеспечение вычислительной техники и автоматизированных систем») мамандығына түсіп, техник-программист мамандығын меңгердім. Колледждің 3-4 курсынан бастап, осы салада жұмыс атқара бастадым.

- 16 жасар бала Ғаппас кішкене ауылдан үлкен қалаға келуге қорықпады ма? Колледжді тәмәмдағаннан соң Мәскеу қаласына оқуды жалғастыруға не итермеледі? Бұндай нақты қадам жасауға не себепші болды?

- Қорқыныш әрине болды. Үлкен қала, жаңа адамдар, бірақ қасымда аға-әпкелерім болды. Менен барлық көмектерін аяманғандарына әлі күнге дейін алғысым шексіз. «Ағасы бардың жағасы бар» деп бекер айтылмағандығына көзім жетті.

Колледжді өзім таңдап, барлық құжаттарымды өзім тапсырдым. Алға қойылған мақсаттарым болғаннан шығар, қорқыныш сезімін сенімділікке айналдырдым. Колледжді бітіргеннен кейін жоғарғы оқу орнына түсемін деп өзіме мақсат қойдым. Ақтөбеде сырттай оқып, жұмысты жалғастырамын деп ойлады. Алайда, басқа елге барып, оқуды жалғастыру туралы ой келді. Мәскеудегі үлкен әпкем оқуға Мәскеуге кел деген ұсыныс берді. Бұл жайында ата-анаммен ақылдасып, сұранысқа ие болатын мамандық игеремін деген оймен, Мәскеуге оқуға түсуге шешім қабылдадым. Осылай Мәскеу авиациялық институтына «Ғарыш ұшу аппараттары және үдеткіш блоктар» («Космические летательные аппараты и разгонные блоки») мамандығына 2009 жылы түстім.

мамандығына 2009 жылы түстім.

- Сіз негізінен бір орында тоқтап қалмайтын, әрдайым ізденісте жүретін жандардың бірісіз. Ал өзге елде жүргенде де бұл қабілетіңіз сізге көмегін тигізді ме? Шет мемлекетте өзіңізді қалай сезіндіңіз және алдыңызға қандай принциптер қойдыңыз? Қандай іспен айналыстыңыз?

- Әрине көмегін берді, орыстарда «Движение – это жизнь» деген мәтел бар емес пе, ізденістің арқасында талай қызықты адамдармен таныстым. Әрқайсысынан өзіме керекті дүние мен білімін алдым. Ең басты принцип әрине оқуды жақсы бітіру болды. Басқа мамандыққа түскен соң, оқу қиынға түсті. Сонымен қатар өзге елде және үлкен қалада жүргендіктен бағыт-бағдар жасау қиын болды. Бірақ, көп ұзамай бәрін үйреніп алдым, Мәскеуде оқитын басқа қазақстандықтармен таныстым. Ресейдегі қазақстандық студенттердің бірлестігінің белсендісі болдым. Студенттермен бірігіп, қазақстандықтардың арасында талай спорттық, мәдени іс-шаралар өткіздік. Осындай шаралардың арқасында, Мәскеуліктерді қазақтың мәдениетімен таныстырдық.

- Мәскеудегі оқуды аяқтағаннан кейін елге қайтамын деген ойға қалай келдіңіз? Ресей мемлекетінде қаламын деген ойлар болды ма? Себебі ол жақта қалсаңыз оқыған мамандық бойынша жұмыс табу оңайға түсетін еді.

- Мәскеуге оқуға түсер алдында, оқу бітіргесін өз еліме қайтамын деген оймен бардым. Бұл шешімді ойланбастан қабылдадым. Себебі «Жат елдің жақсысы болғанша, Өз еліңнің сақшысы бол» деген мақал-мәтелді өзімнің ұстанымым етіп қабылдадым. Сондықтан болар Мәскеуде қаламын деген ойлар болған жоқ. Осылай оқуды аяқтағаннан кейін өзімнің туған еліме, жеріме қайта оралдым.

- Қазіргі кезде сіз өзіңіздің оқыған мамандық бойынша жұмыс істемейсіз. Бұған не себеп болды? Қазіргі атқарып жатқан жұмысқа қалай келдіңіз?

- Елге оралған соң, мамандық бойынша жұмыс таба алмадым. Сол себепті Ресей мемлекетінен біраз тәжірибе жинаймын деген оймен Мәскеуге қайта бардым. Алайда менің оқыған мамандығым бойынша өзге елдің адамдарын қабылдамайтын болған соң, көп ұзамай Қазақстанға оралып, жұмыс іздей бастадым. Мамандық бойынша жұмыс болмағандықтан 2016 жылы Нұр-Сұлтан қаласына (Астанаға) келіп, мемлекеттік қызметке жұмысқа орналастым. Қазіргі уақытта да осы қызметте жұмыс істеп жүрмін.

- Өзіңіздің атқарып жүрген жұмыс өзіңізге ұнайды ма? Әлде кезінде оқыған мамандық бойынша жұмыс істейтін ойыңыз бар ма? Алға қойған мақсаттарыңыз қандай?

- Әрине ұнайды. Оқыған мамандық бойынша жұмыс істеу ойда болды. Алайда атқарып жүрген жұмысым өте маңызды болып табылады. Мен үшін туған елімнің өркендеуі ең басты мақсат. Сол үшін қазіргі таңда барлық білімім мен күш - жігерімді барынша салудамын.

- Ал егер сізге 16 жасар бала Ғаппас кезіне қайтып келесіз десе, өміріңізде нені өзгертер едіңіз және бала Ғаппасқа қандай ақыл-кеңес берер едіңіз?

- Жоқ, ештеңені де өзгертпес едім. Бірақ кеңес ретінде ең бастысы еш қиындықтан қорықпа, білмеген затыңды біліп ал, қызықты адамдармен таныс және сөйлес, өзіңнің ой-өрісіңді дамытумен айналыс дер едім.

- Өңгімеңізге рахмет.

Өңгімелескен: Назым Мәлікқызы
1-курс студенті

ҰЛЫСТЫҢ ҰЛЫ КҮНІ

«Наурыз» деп қойыпты атап жылдың басын

Бала күннен қалған бір әдетім бар. Наурыз көже ішер уақытты асыға күтемін. Иә, әңгіме Өз-Наурыз жайлы. Еңбектеген баладан еңкейген кәріге дейін осы мерекені күтуді әдетке айналдырған біздің қазақта. Олай дейтінім күн мен түннің теңелер шағы күллі әлем үшін жаңа бір кезеңнің бастауы іспетті. Күн ұзарып, күн жылына бастайды. Ағаштар бүршік атып, жердегі шөптер қылтып, малдар төлдейді. Қарлар еріп, жылғалардан су аға бастайды. Құстар қайта оралып, жер беті жаңарады. «Жаңа күн» дейміз бұл сәтті. Осы бір жаңа күнге ұрыс-керіссіз кіру үшін ренжіскендер татуласады. Бір-бірін қонақ етіп, сүрленген еттер шығарылып, қазан көтеріледі. Міржақып Дулатовтың сөзімен айтсақ: «Орыста мейрам көп, қазақта айран көп. Мұсылман жұрттарына ортақ екі рет келетін ораза, құрбан айттарын есепке алмағанда, бізде жалғыз мейрам бар, ол Наурыз».

Наурызды атап өтудің дәстүрлі атрибуттарымен (көрісу, көже, ұйқыашар, самалық айту, дір еткізер, селт еткізер т.б.) қатар әр аймақтың да өзіне тән рәсімдері бар екен. Мәселен: Шыңжаң қазақтарында он екі бала әр жылдың атына бөлініп: тышқан, сиыр, барыс, қоян, ұлу, жылан, жылқы, қой, мешін, тауық, ит, доңыз болып бетперде (маска) жасап, жылан болып ысқырып, ит болып үріп, сиырша мөңіреп, қойша маңырап, жылқыша кісінесіп, әр жыл бір-бірімен айтысқан. Жалпы қазақта өзен айтыс, тау айтыс тағы басқа айтыс түрлері бар дегенді де құлағым шалып қалғаны бар еді. Осындайдан шықса керек-ті. Сондай дәстүрдің бірі «ұйқыашар» деп аталады. Ауыл қыздары өздері жақсы көрген жігіттеріне арнап, соғымның қалған етін уызға салып пісіріп, «ұйқыашар» деп аталатын тамақ дайындайды. Мұндайда жігіттер жағы да қапы қалмайды. Оларда ұнатып жүрген қыздарына жүзік, айна, тарақ,

иісмай секілді бұйымдар сыйлайды. Айна-пәктік пен жастықтың, тарақ-әдімділік пен сұлулықтың, иісмай- бүршігін жаңа жарған жауқазындай құлпырудың, күміс жүзік тазалықтың белгісі. Мұны түсіне қойған қыздар қауымы «селт ете» қалады. Бұл дәстүр қазақ салтында «селт еткізер» деп аталады.

Наурыз наурыз көжесіз (кейбір аймақтарда көп көже) өткен емес. Ер-теректе Наурыз мейрамында ауылдың тайқазанына әр үй өзінің жеті түрлі тағам қосып пісірілген көжелерін құйып, сонда 30-50 тамақ қоспасынан наурыз көже шығады. Көп көже аталуының бірден-бір себебі осы. Бұл аспаздық жұмыстың бәрін елге қадірлі, ауылға белгілі әйел-бәйбіше атқарады. Қазанды иесіне қайтарғанда әбден жуып, түбіне міндетті түрде піскен тағам (бауырсақ, тоқаш, ет) салып, құлағына ақтық байлап қайтарады, өйтпесе «қазан өкпелейді», «қазан шамданады» деп ырым қылады. «Өкпесі қазандай» дейтін тіркестер осыдан шыққан. Қазақтың осындай түсініктерінің бірі астрономияға келіп саяды. Жаңа жылда Күннің көзі көрінген уақыттан кейінгі екі сағат уақыт «күн сәті» деп аталады деседі. Егерде кімде-кім Ұлыс күнінің күн сәтінде күн шұғыласын маңдайымен тосып, қарсы алса, оған Наурыздың құты дариды деп сенеді. Күнге иіліп сәлем беретіндерде табылады. Дәстүрдің тағы бір түрі аузы дуалы қариялар мен ел басқарған көсемдер Наурыз мейрамы үстінде ұрпақтары ұмытпай айта жүретін аталы, ұлағатты бір сөз артына қалдыратын дәстүрі болған екен. Бір күн ойланып, ойлы сөз таппаған адамды, көп алдында айыптап, тіптен ағынды суға лақтыратын болған. Осындай сынға ұшырап, қанша ойланса да жүйелі сөз айта алмаған бір батыр суға лақтырылар тұста аузынан «Көп қорқытады, терең

батырады» деген сөз шығып, аман қалған деседі.

Халық санасында қалған таным түсініктің бірі Қызыр күту. Оның шығу тегі мынадай екен. Наурыз кезінде Қызыр мен Ілияс кездесіп, үйлерді аралайды екен. Жұрттың арман-тілегін Хаққа жеткізеді, үйлерге береке дарытады деседі. Сол күн ұйықтамай, дастарқан жайып, тілек тілеп отырған адамның тілегі бірден қабыл болады. Жұрт топтасып күтіп отырса, олардың достықтарын нығайтады. Жаббар Хақ та бұл күні Ібілісті тұсаулап, тағдыр тақтасын ашып қояды екен. Қаламға бұйырып:

- Кімнің адал тілегі болса, орында. Пешенесіне арман-мақсатының орындауын жаз,- деп әмір етеді екен.

Қазақтар 22 наурыз түнін ақ дастарқан жайып күтеді. Кімнің дастарқаны толы болса, ырысы да сондай толы болады деп сенеді. Тағы бір аңыздарда Қызыр мен Ілияс ақтан істелген тағамдарды жақсы көреді екен. Сондықтан дастарқанға айран, сүт, құрт, май молынан қояды. Түркі танымында наурызды «Қызыр Еллез» байрамы, яғни «Қызыр Ілияс» мейрамы деп тойлайды екен.

Сөзімді түйіндей келе барша баршаңызды осынау Ұлыстың ұлы күні өз-Наурыз мерекесімен құттықтаймын! Еліміз аман, жұртымыз тыныш болсын! Күллі Түркі әлеміне бақ-береке мен ырыс-құт тілеймін! Жаңа жылда қазір белең алып тұрған індетті аман-есен жеңіп шығуды нәсіп етсін!

Ұлыс оң болсын,
Қайда барсаң жол болсын!
Ұлыс бақты болсын,
Төрт түлік ақты болсын!
Ұлыс береке берсін,
Бәле-жала жерге енсін!

Ағайша АЛПЫСБАЕВА,
1-курс студенті

СЕЗІМІМДІ ЖЕТКІЗЕР «СЕЛТ ЕТКІЗЕР», ҚОШ КӨРСЕҢ, ҰЯҢ СҰЛУ, «ҰЙҚЫАШАР» БЕР!

Қазақ халқы үшін, жалпы наурызды тойлайтын барлық шығыс халықтары үшін ұлыстың ұлы күні, өз ерекшелігімен әйгіленеді. Наурыз бұл елдің қыстан аман шығып, жаңа жылды қарсы алатын мерекесі ғана емес, жастардың көкірегіндегі махаббат атты ұлы сезімнің бүр жаратын шағы. Ертеде наурыздың 21-нен 22-не қараған түні қыз-жігіттер түнімен көз ілмей арайлап атқан ақ таңды, шуағын шашып бой көтерген алтын күнді алғашқылардың бірі болып көруді жақсылыққа жорыған.

Қариялар тәңірден дұға тілеп, босаға аттаған жаңа жылдың жайлы, дастарханның майлы болуын, ел-жұртың аман, тыныш заман болуын дұға тілектеріне арқау етсе, жастар түн демей алтыбақан теуіп, қыз-жігіттер бір-бірімен ойнап-күліп, ақ дастарханның басында емін-еркін жайғасып, ән-жыр айтып, осы бір көңілді де көрікті түнде бір-біріне көңіл ауған қос ғашықтар сезімдерін білдіріп, қыздар болса көңілі ауған «серісіне» емеурін білдіру үшін тәтті-дәмді тағамдарын әзірлеп, мұндай ырду-дырду түнде ұйқы түгілі шаршауды да ойламаған жігітке «ұйқыңды аш» деген сылтаумен

«ұйқыашар» ұсынады.

Ару тарапынан көрсетілген қошеметке жігіттің бей-жәй қарауы екіталай. Сондықтан оларда қарап қалмай «селтеткізер» деген ниетпен әлгі аруға айна-тарақ, алқа-моншақ, шолпы-шашбау сыйлайды, бұның астарында жастардың риясыз сезімдері мен пәк махаббаты жатыр. Осылайша күн мен түннің теңелген шағында, жігіт пен қыздың жүректері тоғысып, болашақта үлкен отбасы құруға алғашқы қадам жасайды.

Бұл кәдені ақын Ғабиден Қожахмет былай жырлаған:

Оянғандай жақсылық сенім үміт,
Қарсы алама наурызын елі күліп.
Сыйластығын білдіріп сұлуларға,
«Селтеткізер» жасасын сері жігіт.
Ғашықтарға бөгет жоқ жану барда,
Жетелесін арманы аруды алға.
Сергек болсын серінің сенімі деп,
«Ұйқыашар» дәм ұсынсын арулар да.
Наурыз ғашықтардың бір-біріне
сүйіспеншілігін білдіретін, жүректердің лүпілін
сездіретін ерекше мереке. Міне, осылайша
ұлыстың ұлы күні әдемі салт-дәстүріміз
қалыптасты. Өз Наурыз осымен ерекше
болмақ, осымен де өміршең. Ендігі жерде дәл
осы «Ұйқыашар» мен «Селтеткізер» қайта
жаңғырса, газет пен сайт беттерінде еске ала-
тындай ескі салт емес, шынайы өміріміздің
шашауы шықпаған бөлшегі екенін ұғынсақ
деймін.

Құмаргүл ДОСАНХАНҚЫЗЫ,
1-курс студенті

«ҰЛЫСТЫҢ ҰЛЫ КҮНІН» ҚЫТАЙ ҚАЗАҚТАРЫ ҚАЛАЙ ТОЙЛАЙДЫ?

Наурыз мейрамы ежелгі заманнан қалыптасқан жыл бастау мейрамы. Наурыз мейрамы 22 наурыз күні аталып өтіледі. Наурыз парсы, кавказ және түрік халықтарының арасында көктем мейрамы және жаңа жылдың басталуын білдіреді. Халықтың баяғы түсінігі бойынша бұл күні даланы Қыдыр аралайды екен. «Ұлыстың ұлы күнін» қазақ халқы әрқашан қасиетті, киелі санаған.

Тағдырдың жазуымен тар жол тайғақ кешкен қазақтың бір тамыры Қытайда жатқаны баршамызға мәлім. Ол жердегі қазақтар өзге елдің шаңырағының астында отырып төл мәдениетіміз бен салт-дәстүрімізді сақтап қазақилықтың қаймағын бұзбауға тырысып келеді.

Қазақ ұлты Шыңжаңда тұрақты мекендеген ұлтқа жатады. Ресми деректер бойынша Қытайдағы қазақтарымыздың жан саны 2000000-ға жуық. Шыңжаңдағы ұлт саны бойынша 3-ші орында тұрады.

Наурыз – түрік тайпаларының мүшел есебі бойынша жыл басы саналатын бірінші ай, «Ұлыстың ұлы күнін» Қытайда ұлттық мереке ретінде қазақтар салтанатты түрде тойлайды. Мереке келуден бұрын үлкен дайындыққа кіріседі. Бұрынғыдай бұлақтың көзін ашып «бұлақ майлы болсын, қоныс жайлы болсын» деп, бастаудың көзіне май тамызбаса да, наурыз мерекесін рухани мәдениетті дамытудың ұлттық рухты серпіндірудің тамаша сәтіне айналдырады.

Наурыз күні ауылда әр үйде соғымның сүрленген қадірлі жіліктерін салып, жеті дәмнен құралған наурыз көже жасайды. Елжұрт «Ұлыс оң болсын», «Ниет қабыл болсын» айтып, үй-үйді аралап, әр үйдің көжесінен ауыз тиеді. Бұл бұрын бері жалғасып келе жатқан дәстүр болса, одан кейінгі уақытта, Қытайдың Іле Қазақ автономиялы облысына қарасты Іле, Алтай, Тарбағатай аймақтарында салтанатты сауық-кештер өтіп, ұлттық ойындарға да кезек беріледі. Аймақтардан басталып аудан ауылға дейін кеңінен етек алып, әр ауыл аймақтың жергілікті тұрғындары

ұлттық киімдерін киіп, қала және аудан ауыл орталықтарында немесе мәдениет орындарында наурыз көжені қалың қауымға арнап тайқазанмен дайындайтын. Сән-салтанатын асырып, ұлттық би биленіп, домбыра тартылып, әсем ән мен тәтті күйлер бүкіл аймақты шаттыққа бөлейтін. Бұдан тыс қолөнер бұйымдар көрмесі, ұлттық киімдер көрмесіне дейін ұласып, ұлттық мәдениетті ұлықтайтын үлкен той болатын.

Ал, Қытайдағы өзбек, ұйғыр, тәжік ұлттары бұл мерекені көп атап өте бермейді, тек «байрам» деп ауызға алып, өз білгендерінше «наурыз асын» жасап отбасымен шағын көлемде

атап өтеді.

«Бас кеспек болса да, тіл кеспек жоқ» демекші, өкінетін жайт соңғы жылдары жалғасын тауып келе жатқан дәстүріміздің ұйтқысы ретінде бағаланған бұл мереке саяси өзгерістерге байланысты үзіліп қалуға шақ қалып тұр.

Сытылып шығатын жол табылар ма екен?

Құмаргүл ДОСАНХАНҚЫЗЫ,
1-курс студенті

Әлімбек ҚОНЫСБЕКОВ:

КҮЙ-ҚҰДІРЕТ, КҮЙ-КИЕ

Күй өнері – қазақтың рухани қазынасының бірі де, бірегейі. Таяуда күйші Әлімбек Қонысбеков мырзамен әңгімелескен едік. Назарларыңызға ұсынамыз.

- Әлімбек мырза, қай жылы дүниеге келдіңіз, қай қалада дүниеге келдіңіз қысқаша өзіңіз жайлы айта кетсеңіз?

- Мен 1947 жылы 12 желтоқсанда Өзбекстан Республикасының Әндіжан облысында дүниеге келдім. Кентау қаласының №1 Ы.Алтынсарин атындағы орта мектебінің 1966 жылғы түлегімін. 1968 жылы Алматының П.И.Чайковский атындағы музыкалық училищені, 1978 жылы Құрманғазы атындағы мемлекеттік консерваторияны бітіргенмін. 1973 – 1998 жылдары Кентау №1 балалар саз

мектебінің мұғалімі және кеншілер мәдениет сарайының халық аспаптар оркестрінің жетекшісі болып қызмет атқардым.

- Әлімбек мырза, сізге күйшілік кімнен қонды?

- Маған күйшілік өнер менің нағашым Сүйіндіков Самар ағамнан дарыған қасиет. Нағашыма қызыға қарап осы күйшілікке деген құлшынысым оянған. Сол сәтте күйші боламын деп армандадым. Күйші боламын деген алдыма бір мақсат қойдым. Алғаға шүкір, ол мақсатқа жеттім.

- Ұстазым деп кімді айтар едіңіз?

- Алғашқы ұстазым деп мен ең бірінші нағашым Самар Сүйіндіков ағамды айтар едім. Одан кейін Саламат Жұманалиев, консерваторияда Хабидолла Тастанов деген ұстаздардан дәріс алдым. Менің бұл кісілерге алғысым шексіз. Осы ұстаздарымның арқасында өзімнің арман мақсатыма, осы күнге жетіп отырмын. Мен осындай ұстаздарымның шәкірті болғаны үшін қуаныштымын.

- Қазіргі кезде күйді бір домбырамен емес, оркестр, ансамбльмен

тарту үдісі қалыптасты. Оған көзқарасыңыз қалай?

- Биыл Кентау қаласының 65 жылдық мерейтойына қала әкімі Дәурен Махажанов мәдениет сарайы жанынан қазақ ұлт аспаптар оркестрін құрды. Құрамында 20 адамнан құрылған кәсіби оркестрге жетекшілік әрі дирижёрлық етіп жатырмын. Күйлерді оркестрмен орындау күйдің деңгейін жоғарылатып көтереді емеспе. Оған өте жақсы көзқараспен қараймын. Заман талабы, заман ағымы осы сұраныста. Ең бастысы күйді халыққа, елге жеткізе білу.

- Күйдің күні өтіп бара ма? Өзіңізге сұраныс болып тұра ма?

- Жалпы күйді адамдардың қабылдауы, түсінуі қиындау. Күйлер форма жағынан әнге қарағанда күрделі шығарма. Қазір әлемді жайлаған индетке байланысты онлайн концерттер беріп жатырмын. Түрлі сұхбаттарға барамын, сонымен қатар концерттерге қатысамын. Негізі күйдің күні өтіп өтпеуі ол біздерге, қоғамға халыққа байланысты. Бұл біздің ертеден келе жатқан дәстүрлі өнеріміз. Күйге сұраныс бар, көптеген концерттерге іс-шараларда сұраныстың жоғары екендігін де байқауға болады десек артық айтпаған болар едім. Сондықтан да дәстүрлі күй өнері қазақтың рухани қазынасының бірі де бірегейі.

- Күй насихатының жүйелі дамуына алып қосар ұсыныстарыңыз бар ма?

- Күйді насихаттау жағына көңілім толмайды. Себебі Құрманғазы, Отырар сазы, Облыстық оркестрлердің концерттері аз көрсетіледі. Күй тартысы, орындаушылар көбірек көрсетілсе деймін. Күйді насихаттау дегеніміз не? Жалпы, біз ең бірінші сол сұраққа жауап беруіміз керек. Қазақстанның әр жерінде мықты деген күйшілер бар. Бірақ ол кісілерді сол қала тұрғындары немесе сол аудан тұрғындары ғана таниды. Неге? Себебі бізде насихат жоқ. Ол кісілерді көрсетуіміз қажет, барша күй сүйер халық қауымы тыңдау қажет ол кісілердің күйін. Насихаттау жағы телеарна жағы ғана емес, радиодан да беріп отыру қажет. Неге қазақ радиоларынан күйлерді көптеп шырқатпаса?! Біз, қоғам болып осыған мән беруіміз қажет.

- Әлімбек мырза, алдағы уақытқа деген жоспар жаңалықтарыңыз болса бөлісе кетсеңіз?

- Қала жоспарына сәйкес өзімнің шығармашылық концертімді берсем деймін. Қазір осыған байланысты дайындық үстіндеміз. Концертте өзімнің күйлерімді, өндерімді оркестрмен, Қонысбековтер жанұялық ансамблімен қоса жеке орындауымда Кентау халқына тарту етсем деймін. Құдай қаласа одан кейін де жоспарларымыз бар оны сол кезінде білетін боласыздар.

- Әлімбек мырза, сұхбат беріп сүбелі ойыңызбен бөліскеніңіз үшін алғыс білдіреміз. Деніңізге саулық, шығармашылығыңызға толағай табыстар тілеймін!

Нығмет ЕРБАҚЫТ,
1 – курс студенті

ГАЗЕТТИҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

Ahmet Yesevi Üniversitesine yeni rektör atandı

Janar Temirbekova, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi'nin yeni rektörü oldu. Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakan Yardımcısı Şolpan Karinova, Janar Temirbekova'yi üniversite personelleri ile tanıştırdı.

Toplantıya, Rektör Vekili Cengiz Tomar ve üniversite senato üyeleri, Türkistan Eyaleti Eğitim Bölümü Başkanı Saken Kalkamanov katıldı.

Janar Temirbekova, uluslararası organizasyon TÜRKSOY'da ve Ankara'daki Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığında çalıştı.

Almatı'nın KIMEP, KBTU ve SDU gibi belli başlı üniversitelerinde ders vermenin yanı sıra, Avrasya Teknoloji Üniversitesi'nde Rektör, Almatı Yönetim Üniversitesi Rektör Danışmanı olarak çalıştı.

– N. Nazarbayev Vakfı Bilim ve Teknoloji

Prof. Dr. Janar Temirbekova, konuşmasında büyük atamız Ahmet Yesevi "Hikmetlerinden" örnek getirdi ve yeni görev üstlenerek ciddi bir sorumluluk duyduğunu açıkladı.

"İlk Cumhurbaşkanının girişimiyle açılan uluslararası üniversitenin asıl görevi, Kazak halkına ve tüm Türk dünyasına hizmet edecek yüksek nitelikli, vatansever, çağdaş uzmanlar yetiştirmektir. Büyük atamızın gururlu adını taşıyan eğitim kurumunun görevlisi olarak asıl görevim – Kazak halkının ruhunun canlandırılması, Anavatanımızın ve üniversitemizin kalkındırılmasıdır. Üniversite, bağımsız Kazakistan'ın geleceğini şekillendiren ve ebedi değerlerini destekleyen bilgi merkezidir. Cumhurbaşkanımız Kasım-Jomart Tokayev tarafından ilan edilen "Halkın sesini dinleyen hükümet" programından esinlenerek "Halkın sesini dinleyen üniversite" programını birlikte geliştirmeyi önereceğim", diye söylemiştir.

Janar Temirbekova, Hacettepe Üniversitesi'nde yüksek lisans programını tamamlamış olup El-Farabi Üniversitesi'nden doktora derecesini aldı.

Ödülü sahibi (2012);

– Eğitim ve Bilim Bakanlığı "En iyi öğretmen" (2013) ünvanını kazanmıştır;

– Uluslararası bilimsel dergilerde yayınlanan bilimsel makalelerin, 40'tan fazla bilimsel çalışmaların ve çeşitli monografların yazarıdır.

– Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi; The International Journal of Entrepreneurship and Innovation; African Journal of Business and Management dergilerinin hakemi

– Nursultan Nazarbayev Vakfı Bilim Kurulu Üyesi.

– Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Liderlik Örgütü üyesi.

– Tillotome Vakfı Uluslararası Analitik Merkezi'nin (Bilim ve Eğitim Politikaları Grubu) onur üyesi.

Kazak dili – anadilidir, ayrıca Rusça, Türkçe ve İngilizce bilmektedir.

ÜNİVERSİTEMİZİ QS BÖLGE MÜDÜRÜ ZİYARET ETTİ

Üniversitemizi QS bölge müdürü Sergey Khristolyubov ziyaret etti. Sergei Khristolyubov'u ilk karşılaştığımız Zhanar Temirbekova, üniversitemizin gelişimi hakkında bilgi vermiştir. Rektör Vekili Cengiz Tomar ise, üniversitemizin Ulusal Sıralamadaki seviyesini daha da iyileştirmek için ortak çalışma yönü olan küresel QS sıralamasına dahil edilmesinden bahsetti. Ardından üniversite başkanları, dekanlar ve öğretmenlerle bir toplantı yapıldı. Toplantıda, Rektör Yardımcısı Sholpan Esimova bir dönüşüm programı, bir istikrar programı ve bir üniversite geliştirme stratejisi sundu.

QS Bölge Direktörü Sergey Khristolyubov, son yıllarda Kazakistan üniversitelerindeki eğitim kalitesinin önemli ölçüde arttığını ve uluslararası derecelendirmeler sayesinde dünya arenasındaki popülaritelerinin artacağını söyledi.

QS sıralamasının, 2004 yılından beri dünyanın önde gelen üniversitelerini belirlediğini belirtmekte fayda var. Sıralama, araştırmaya vurgu yaparak üniversitemizin rekabet gücünü, öğretmenlerin niteliklerini ve mezunların istihdamını dikkate alır.

SPORCULARIMIZ YINE PODYUMDA

Öğrenci sporcularımız 6-10 Mart 2021 tarihlerinde Talдықорған'da düzenlenen Kazakistan Cumhuriyeti Tekvando Şampiyonası'nın birincisi oldu.

Bunlar: Hukuk Fakültesi öğrencisi Nurlan Myrzabaev – 87 kg ağırlık kategorisinde ikinci, Fiziksel Kültür ve Spor Bölümü öğrencisi Arapbay Yerasyıl – 68 kg ağırlık kategorisinde ikinci, Duysenbek Azret – üçüncü olmuştur. Sporcularımızın antrenörü, Eğitim ve Sağlık Dairesi Baş antrenörü Renat Kuralbaev'i hak ettiği galibiyetle kutluyoruz. Sporcularımızın ülke beklentilerini karşılamaya devam etmelerini ve galibiyetle geri dönmelerini diliyoruz.

700 FIDAN DİKİLDİ

İlkbaharda ağaç dikmek, Hoca Ahmed Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi'nde iyi bir gelenek haline geldi. Şu anda, boş arazilerde yeşilliklerin ekilmesi çalışmalarını tüm hızıyla devam ettirmektedir. Üniversitemizde bunu yapmak için çoktan beri özel bir bölüm kurulmuştur.

Bugün, Rektör Vekili Cengiz Tomar ve Rektör Yardımcıları Amirekul Abuov, Pusat Pilten ve Nurlan Batırbaev başkanlığında bir grup öğrenci, çevre düzenleme işçilerine yardım etmeye gitti. Bir gün içinde yaklaşık 700 ağacı dikildi. Rektör Vekili Cengiz Tomar, yaprak dökmeyen ladin ağacını dikmiştir.

Botanik Bahçesi'nin fidanlıklarında farklı ağaç ve çiçek çeşitlerinin yetiştirilir. Üniversite sadece kendisi için değil tüm şehir için fidan sağlayabilir.

Bilimsel verilere göre çevrenin % 15'i yeşillendirmesi sırasında toz miktarı % 20, çevrenin % 35'i yeşillendirmesi sırasında toz miktarı % 50, çevrenin % 65'i yeşillendirmesi sırasında toz miktarı % 95 oranında azalır. Bu amaçla Türkistan'ın sert iklimini değiştirmek için şehirde yoğun yeşillendirme yapılmaktadır. Şehrin bir parçası olan üniversitemiz bu girişime sürekli katkı sağlıyor

Namık Kemal Zeybek üniversitemizi ziyaret etti

Türkiye Cumhuriyeti eski Kültür Bakanı ve eski Mütevelli Heyet Başkanı Namık Kemal Zeybek, üniversitemize özel bir ziyaret gerçekleştirerek rektör Janar Temirbekova'yı yeni görevinden dolayı tebrik etti.

Görüşmede maneviyat konuları söz konusu olup üniversite gelişimi ile ilgili bir dizi önemli çalışmalar planlandı.

Janar Temirbekova, tebriklerinden dolayı Namık Kemal'i teşekkür etti ve gelecekte çok verimli işbirlikleri geliştirmeyi umut ettiğini ifade etti.

Hazırlık Fakültesinin İngiliz Dili öğretmeni Müjdat Boğazlı:

Aklıma ilk gelen "Hoca Ahmet Yasawi" oldu

Üniversitemizin Hazırlık Fakültesinin İngiliz Dili öğretmeni Müjdat Boğazlı hoca ile röportaj

Röportajımıza sizinle tanışarak başlayalım. Nerede doğdunuz? Nerede büyüdünüz? Ne zamandır öğretmen olarak çalışıyorsunuz?

1979 yılında Amasya'da doğmuşum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Amasya'da tamamladım. Sonrasında üniversite eğitimi için Samsun'a taşındım. Yaklaşık 5 yıl sonra büyüdüğüm şehre, yani Amasya'ya geri dönerek öğretmenlik mesleğine başladım. 20 yıldır da bu işi yapmaktayım.

Günümüzdeki en ünlü dillerden birisi de İngilizce. İngilizce bilen kişiler pek çok yerde çalışabilir. Maaşı da çok iyi. Siz neden öğretmen olmak istediniz?

Evet, İngilizce günümüzde evrensel bir dil. Dünyanın neresine giderseniz gidin, İngilizce bildiğinizde, iletişim konusunda pek bir zorluk yaşamazsınız. Nasıl ki yüz yıl kadar önce Fransızca, daha sonra Almanca evrensel bir dil olmuşsa İngilizce de şu an en parlak dönemini yaşamaktadır. Ancak bu durum, ilelebet sürecek değil elbette. Artık tek başına

İngilizce biliyor olmak, ne akademik manada ne de iyi bir iş fırsatı yakalama anlamında yeterli değil. Yanına bir ya da daha fazla dil koyabiliyorsanız ancak kapılar size açılmaya başlar. Bu anlamda, Kazakistan'daki öğrencilerimi, hem dil öğrenme becerilerinin yüksek olması hem de ana dilleri yanında Rusça'yı da kendi dilleri kadar güzel konuşmaları nedeniyle çok şanslı görüyorum. Elbette üniversitemizde bir de Türkçe öğrenerek, ikinci vatanları olan Türkiye'de de iş fırsatları bulabileceklerinden, üniversitemiz öğrencilerini de farklı bir yere koyuyorum. Asıl sorunuza gelince, bu mesleği tercih ederken hiçbir şekilde maaşını düşünmedim. Zaten öğretmenlik para için yapılabilecek bir meslek değil. Hatta bir iş değil. Herkes sabah kalkıp dışarı çıktığında "işe gidiyorum" der. Ancak bizler, "okula gidiyorum" diyerek evden ayrılırız. Bu bile tek başına bizim mesleğimizi diğerlerinden ayırmaya yetiyor sanırım. Bu mesleği seçerken sadece hangi alanda öğretmenlik yapmak istediğimi düşünmüştüm. Öğrencilerin ilgi ve sevgisini göz önünde tutarak İngilizce'yi seçtim. İyi ki de seçmişim. Neden bu işi yapıyorum ki dediğim veya pişman olduğum bir dakikam dahi olmadı şu ana kadar.

«Eğer ben öğretmen olmasam...» cümlesini nasıl tamamlayacaksınız?

Bu cümleyi tamamlamak zor aslında. Ya hiç tamamlamamak lazım ya da "..... öğrenci olurum" demek doğru olur benim için. Ya da eğitimle alakalı bir iş. Ama içinde okul olmalı mutlaka, eğitim olmalı, öğrenci ve öğretmen olmalı. Ben de, ya öğrenen ya da öğreten tarafta olmalıyım. 42 yaşında olduğumu ve 6 yaşından itibaren okuldan hiç kopmadığımı göz önüne alırsanız, 35 yılı aşkın zamandır hayatı artık "okul" olmuş bir insandan ancak bu cevabı alabilirsiniz diye düşünüyorum. Eminim öğretmen arkadaşlarım da aynı şekilde düşünüyorlardır.

Kazakistan'a davet edildiğiniz zaman nasıl bir duygu yaşadınız? Daha önce Kazakistan'da oldunuz mu?

Görev ilk tebliğ edildiğinde elbette çok heyecanlandım ve sevinç duydum. Ancak şaşkınlığımı ve heyecanımı üzerimden attıktan sonra düşünmeye başladım. Daha önce hiç Kazakistan'da bulunmamıştım. Acaba Kazakistan hakkında ne biliyordum? Kardeşimiz oldukları, bayrağı, coğrafi konumu, devlet başkanı ve başkenti dışında kocaman bir hiçbir şey. Tabii ki her insanın yapacağı şeyi yaptım ve "Google"a sordum. Videolar, bilgilendirici yazılar, bloglar, orada bulunmuş tanıdıklara sorular vs.

Kazakistan'a geldikten sonra hayatınızda değişiklikler oldu mu? Kazakistanlı öğrenciler sizi nasıl karşıladı? Onlarla anlaşma konusunda problemler yaşadınız mı? Meslektaşlarınız hakkında ne düşünüyorsunuz?

Elbette büyük değişiklikler yaşadım. Öncelikle çocuklarımdan ayrı kalmak ve onlara özlem duymak en büyük problemim oldu. Onlar için de elbette. Yeni arkadaşlıklar kurdum ve çok değerli insanlarla tanıştım. Yalnız yaşamaya başlamakla birlikte ev yemekleri, pasta yapımı ve ev işleri konusunda aslında ne kadar becerikli olduğumu gördüm. Bu, işin şakası tabii. İlk geldiğimde dil bilmiyor olmak, yabancı bir çevrede yaşamak en büyük zorluklardı. Alışveriş yapmak bile büyük bir sorun olabiliyordu benim için. Ancak bunların çoğunu aştım zamanla. Öğrencilerime gelince, samimi olarak söylüyorum, bu kadar öğrenmeye istekli ve öğretmenlerine bu kadar saygılı ve yürekten sevgi dolu bir öğrenci grubuyla daha önce hiç karşılaşmamıştım. Mesleğe yeni baştan başlıyormuşum gibi sevindim diyebilirim. İlk geldiğimde Kazakça bilmiyor olmama rağmen, aramızda İngilizce anlaşabildiğimiz için, iletişimde bir problem yaşamadık. Meslektaşlarımdan bahsetmek gerekirse, gerek Kazak gerekse Türk meslektaşları olsun, hepsi birbirinden değerli ve yardımsever insanlar. Ayırt etmeden söyleyebilirim ki her biri öğrencileri en iyisini verebilmek için ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorlar. Onları tanımış olduğum için kendimi çok şanslı hissediyorum.

«Kazakistan» kelimesini duyduğunuz zaman aklınıza gelen 3 şey nedir?

Aklıma ilk gelen "Hoca Ahmet Yasawi" oldu. Hatta ilginçtir ki eşyalarımı toplayıp evden ayrıldığımda, kaldırımda biraz oturdum. Sağa sola bakarken, arkamdaki binada yandaki sokağın ismi yazıyordu, "Hoca Ahmet Yasawi Sokağı". Bu garip tesadüfe epeyce şaşırdım ve hemen fotoğrafladım. İkincisi, "Ata yurt" oldu. Binlerce yıl önce ayrıldığımız topraklara geri dönüyordum. Üçüncü aklıma gelen şey ise "dombra" oldu. Son yıllarda ülkemizde de çokça duyduğumuz bir çalgıydı.

Şimdilik Hazırlık Fakültesinde uzaktan eğitim devam ediyor. Bu eğitim sisteminde nasıl bir problemler yaşıyorsunuz? Zor oluyor mu?

Tabii ki her sistemin kendine has zorlukları ve kolaylıkları var. Elbette öğrenciyle göz teması kuramamak; jest, mimik ve beden dilinizi kullanamamak; her birini - derslerine girmesiniz de- koridorda veya bahçede görüp selamlaşamamak veya hal hatır soramamak bu işin zor yanı. Ayrıca dersleri ne kadar takip ettiklerini tam olarak bilememek de ayrı bir sorun. Çoğu zaman kamera ve mikrofon kapalı olduğundan, duvara karşı ya da kendi kendimle konuşuyormuş gibi olduğum oluyor. Ama elbette kolaylıkları da var. Umarım bu süreci tüm insanlık daha fazla yara almadan, sevdiğimizimizden apansız ayrılmak zorunda kalmadan atlattırız.

Sizi öğrencileriniz çok seviyor. İyi kalpli, gençlerle iyi anlaşan hoca olarak biliyor. Bu konu hakkında söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Severseniz, değer verirsiniz ve yüzünüz gülerse aynı şekilde karşılık alıyorsunuz. Ayrıca beni sevmeleri demek dersimde de daha başarılı olmaları anlamına geliyor. Öğrencilerimle aynı duyguları paylaşıyoruz diyebilirim.

Kazakistan'da mutlaka çok ilginç şeyler yaşadınız. Onlardan bir tanesini anlatabilir misiniz?

Pek çok şey yaşadım burada elbette. İlginç olaylar da geldi başıma. Ancak ilk hatırlayabildiğim, pek hoş bir anı olmasa da, "Google translate"den küfür yemiştim. Hala aklıma geldikçe gülerim. Eve giderken birkaç sarhoş yolunu çevirmişti. Ayakta duracak halleri de yoktu. Ben Kazakça bilmiyorum, onlar da Türkçe. Baktılar ki ben onları anlamıyorum, telefonu çıkartıp "Google translate"den Kazakça ve Rusça küfürleri Türkçe'ye çevirmişlerdi. Hatta onu da becerememişlerdi de ben yardımcı olmuşum. İnanın anlatırken yine gülüyorum. Ancak bu ve benzeri olaylar benim ne Kazakistan'a ne de Kazak kardeşlerime bakışımı değiştirmede. Bugün her ülkede her şehirde yaşanabilecek bir olaydı. Ancak çeviri programıyla küfürler yiyeceğim inanın aklıma gelmezdi.

Öğrencilerinize, meslektaşlarınıza söylemek istediğiniz bir şey varsa buyurun, lütfen.

Öncelikle bana bu fırsatı verdiğiniz için size çok teşekkür ediyorum. Yolun başında bir gazetecisiniz ve eminim bu ilk röportajlarınız hep hatıranızda olacak. Size mesleğinizde başarılar diliyorum. Öğrencilerim ve meslektaşlarıma ise, her biri ile tanışmış olmaktan çok mutlu olduğumu iletmek isterim. İyi ki varlar ve inşallah hep mutlu ve sağlıklı olurlar.

Agaişa Alpysbayeva, 1. sınıf öğrencisi

НАУРЫЗ НАҚЫШТАРЫ

ҰЛЫС ОҢ БОЛСЫН! АҚ МОЛ БОЛСЫН!

НАУРЫЗ — көне мейрам. Наурыз мерекесін тойлау дәстүрі дүние жүзі халықтарының көпшілігінің тұрмыс-салтында бағзы замандардан орын алған. Дәстүрлі қазақ қоғамында Ұлыс күні жыл басы саналған. Халықтың мифологиялық түсінігі бойынша 21 наурыз түні даланы Қыдыр аралайды. Ұлыс күні қазақ елі үшін әрқашан қасиетті, киелі саналған. Халық таза, жаңа киімдерін киген. Ауылдың ер адамдары бір-бірімен қос қолдасып, төсқағыстырады; әйелдер құшақтасып, бір-біріне игі тілектер айтады. Бірін-

міндеттеп тапсырған. Жұтқа ұшырап қиналғандарға жылу жинап берген. Алтыбақан басында өн айтылып, күй тартылады. Дәстүрлі ұлттық ойындар (көкпар, аударыспақ, күрес, қыз қуу, алтыбақан, тең көтеру, т.б.) ойналады. Таң ата көпшілік биік төбенің басына шығып, атқан таңды қарсы алады.

Наурыз шығыс елдері үшін — бірліктің, татулық-еңбектің, көктемнің, ізгіліктің, бақыттың мерекесі ретінде тойланған. Сондықтан да болар, бұл күні шаттанбайтын, қуанбайтын, мейірленбейтін адам болмаған. На-

бірі мерекеге арнап дайындалған наурыз көже ішуге шақырады. Оған қойдың басы мен сүр ет салып пісірілуі — қыс тағамымен (етпен) қошта-суды, құрамына ақтың қосылуы — жаз тағамымен (сүт, ақ) қауышуды білдіреді. Әдетте, осы күні адамдар арам пиғыл, пендешілік атаулыдан тазарып, ар-ожданы алдында арылады. Ауыл ақсақалдары араларына жік түскен бауырлас ел, руларды, ағайын, дос-жарандарды бір дастарқаннан дәм таттырып, табыстырған, жалғыз жарым жетімдерді үйлендіріп, жеке отау еткен. Кембағал, мүгедектерді жақын туыстарының қарауына арнайы

урызда жақсы тілек тілеу, құттықтау, кешірім жасау, табысу сияқты адамгершілік қасиеттер көрініс тауып, кейінгі ұрпақтар жақсы өнегеден үлгі алған.

Наурыздың айрықша тәлім-тәрбиелік, үлгі-өнегелік, сән-салтанаттың, мәрт-жомарттық, қадір-қасиеттілік нышан белгілері тән таным-ұғымдарының үлгі-түрлері өте көп. Оның бәрі әр адамды әдептілікке, өнегелікке, бауырмалдылыққа, көрегенділікке, білімділікке баурайды. Наурызды әр халықтың асыға күтетіні де осыдан болса керек

Ясауи университеті

УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ

Газет 1995 жылдан шыға бастады

Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

Редактор: Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

Ақпарат орталығы

Журналистер:

Бекжігіт Сердәлі

Эльмира Артықбаева

Дизайнер:
Мұрат ШАХАНБАЕВ

Фото маманы: Нахып Шынтеміров

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтарылмайды. Редакцияға жолданған хаттар 1,5 машинкалық беттен аспауы тиіс. Автордың пікірі, мақалалары, ашық хаттары мен үндеулері редакцияның көзқарасын білдірмейді. Кейбір суреттер интернеттен алынды

Газетті есепке қою туралы

№11180-Г куәлікті 2010 жылы 4 қазанда Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігі берген.

2019 жылдың қаңтарынан бастап «Ясауи университеті» газеті электрондық және интернет форматында шығарыла бастады.

Редакция мекен-жайы: 161200, ОҚО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов № 29, бас оқу ғимараты 601-кабинет. Байланыс телефоны: 8 /72533/ 6-38-13, ішкі (1020) Эл.пошта: a.yassau@mail.ru